

**THE FOOD
REVOLUTION**

Jaarverslag 2024

Stichting The Food Revolution

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
I Inleiding.....	3
II Activiteiten	4
1. Podcast Studio Plantaardig	4
2. Podcast Vegan Journaal	9
3. Korte videoproducties	10
4. Documentaire	11
III. Organisatie.....	13
1. Team	13
2. Bestuur	13
3. De Raad van Advies	13
IV. Financieel verslag	14
1. Fondsen.....	14
2. Staat van baten en lasten.....	15
3. Balans per 31-12-2024.....	16
4. Toelichting.....	16

I Inleiding

In het afgelopen jaar is de noodzaak van een eiwittransitie opnieuw benadrukt. De opwarming van de aarde heeft de grens van 1,5 graad bereikt, de vogelgriep is op mensen overgesprongen, de stikstofcrisis escaleert verder en het aantal mensen met overgewicht blijft stijgen.

Tegelijkertijd zien we hoe nepnieuws en populisme het debat vertroebelen en de veeteeltsector haar politieke invloed verder vergroot. Juist in deze tijd is het essentieel om een tegenwicht te bieden aan het gepolariseerde en simplistische debat over veeteelt en vlees.

Bij Stichting The Food Revolution zetten we ons in om dit complexe onderwerp van alle kanten te belichten. We bevinden ons op het snijvlak van onderzoeksjournalistiek, wetenschapsjournalistiek en maatschappelijk engagement, en brengen niet alleen de feiten in beeld, maar ook de verborgen praktijken achter de voedselindustrie en de eiwittransitie. We rapporteren over de verschuiving naar een meer plantaardig voedselsysteem en onthullen de krachten die deze verandering tegenwerken. Zo informeren we ons publiek en helpen we hen een gefundeerde mening te vormen.

Dankzij de steun van donateurs en fondsen hebben we ons team kunnen uitbreiden en diepgravender onderzoek kunnen doen. Daarnaast werken we aan een documentaire die de persoonlijke zoektocht van een veehouder naar een plantaardig voedselsysteem volgt. Deze documentaire wordt in 2025 verwacht.

We willen al onze donateurs, partners en samenwerkingspartners hartelijk bedanken. Samen blijven we bouwen aan een eerlijker en duurzamer voedselsysteem.

Veel leesplezier!

Het bestuur van Stichting The Food Revolution

II Activiteiten

1. Podcast Studio Plantaardig

De podcast Studio Plantaardig was reeds gestart in november 2021. Vanaf 2023 is deze bij de Stichting The Food Revolution ondergebracht. In het jaar 2024 hebben wij 27 podcastafleveringen van Studio Plantaardig geproduceerd.

Inhoudelijke koers

Al sinds de start is de koers van de podcast om alle facetten van de eiwittransitie te behandelen. Het is een maatschappelijk vraagstuk dat gaat over ethiek, gedragsverandering, economie, techniek en (volks-) gezondheid. Al deze aspecten komen aan bod.

In 2024 zijn we meer eigen onderzoek gaan doen. Naast de 1:1 interviews hebben we thema's gedefinieerd die we zelf hebben onderzocht vanuit verschillende invalshoeken, met meerdere gasten. Hiervoor hebben we vanaf juli en september samengewerkt met twee onderzoeksjournalisten. We lichten hieronder een aantal onderzoeken uit.

Vegan voor kinderen

Het is een van de meest gestelde vragen: Is het verantwoord om je kind helemaal plantaardig te voeden? Neem je met 100% plantaardig niet een risico? En hoe zorg je dat je kind geen buitenbeentje wordt dat niet mee mag eten met de rest? We maakten er een tweeluik over.

In het eerste deel duiken we de gezondheid in. Daarvoor spreken we kinderarts-intensivist Koen Joosten (Sophia Kinderziekenhuis, gespecialiseerd in voeding en metabolisme) en Lisa Steltenpool (vegan diëtiste). Duidelijk werd dat de kinderarts groot voorstander is van meer groenten en fruit voor kinderen. Hij maakt zich echter zorgen over 100% vegan voor kinderen, vooral wanneer dit slecht wordt gedaan. Toch geeft hij aan dat het wel degelijk kan, met de juiste informatie. De diëtiste is juist voorstander van vegan bij kinderen, maar geeft ook aan dat je als ouder wel goed moet informeren. Want als je tekorten oploopt kunnen die wel degelijk kwalijk zijn. Ze geeft veel tips over voedingsmiddelen met de juiste nutriënten.

In het tweede deel gaan we in gesprek met drie vegan kinderen in de leeftijden 8, 9 en 12. Voor hen is het vanzelfsprekend om plantaardig te eten. We zien dat ze thuis helemaal geen problemen hebben met plantaardig eten, maar dat het soms wel lastig is wanneer vriendjes traktaties hebben. Toch zijn ze alle drie duidelijk gemotiveerd vanuit ethische redenen – ongetwijfeld ook aangewakkerd door hun veganistische ouders. We spreken ook een kinderrechten specialist die onderzoek deed of je je kind vega(n) op zou moeten voeden, uitgaande van de milieu-impact en de ethiek van het eten van vlees. Zijn conclusie was dat je een kind bij voorkeur als vegetariër of veganist opvoedt, en later zelf de keuze geeft of hij of zij dieren wil eten. Dan is het een 'opt-in'. Dat is, gezien de impact van het voedingsmiddel te prefereren boven een 'opt-out'. Dat laat ook het onderzoek zien dat onze stagiair Amber Bisschop deed onder 170 kinderen over hun vleesconsumptie. 97% blijkt vlees lekker te vinden, maar 74,8% vindt het eng dat er een dier gedood wordt voor vlees – een duidelijke cognitieve dissonantie.

Over deze aflevering schreef Esther ook een column in het magazine Eiwittrends.

COLUMN

Esther Molenwijk

Vegan voor kinderen

Zweedse ouders in cel na veganistisch dieet baby, kopten diverse media een paar jaar geleden. Het greep me aan. Het zette even mijn wereldbeeld op z'n kop. Want je zou zeggen dat een vegan dieet verantwoord is.

Toen ik vorige maand een podcastreportage ging maken over vegan voor kinderen, was me dus duidelijk dat dit een omstreden onderwerp is. Aan de ene kant van het spectrum de ouders die vinden dat veganisme 'extreem' is. Die denken: melk is goed voor elk en van vlees word je groot en sterk. Aan de andere kant ouders die vinden dat je geen levend wezen mag doden voor jouw eten, en die hun kind juist ultiem gezond groot willen brengen. Om hier een licht op te schijnen, sprak ik met een diëtiste en een arts.

Kinderarts Koen Joosten bleek groot voorstander van meer plantaardig. "Groente is de kapstok van een gezonde leefstijl." Over helemaal vegan bij kinderen was hij echter sceptisch. Vooral omdat het groeiende kind enorm veel calorieën nodig heeft, per kilo lichaamsgewicht wel vier keer zoveel als een volwassene.

Ouders die hun kinderen hotdogs en fastfood geven liggen toch ook niet onder de loop?

Diëtiste Lisa Steltenpool beaamde dit, maar in de praktijk is dat helemaal niet zo moeilijk, zei ze. Een boterham met pindakaas, regelmatig nootjes, zaden en een dadeltje tussen-door, je zit er zo aan.

Of er een vergrootglas ligt op vegan ouders, vroeg ik haar. Want ouders die hun kinderen hotdogs en fastfood geven liggen toch ook niet onder de loop? Ja, zei Steltenpool, maar dat is ook goed. Want als een vegan kind een tekort oploopt, kan dat grote gevolgen hebben. Een tekort aan vitamine B12 is ernstiger dan een tekort aan vitamine C. Wat een eerlijk en duidelijk antwoord. Als je het doet, moet je het dus niet zomaar doen. Verdiep je in voedingsstoffen, ga een keer naar een diëtist, weet wat je kind nodig heeft. Dan kan het best, bevestigt de kinderarts. Sterker nog, als je het goed doet, kan het juist allerlei gezondheidsvoordelen hebben.

Voor de Zweedse baby was dat helaas niet het geval. Het meisje van achttien maanden moest het doen met uitsluitend moedermelk, rijst en aardappelen, waarmee ze een aantal tekorten opliep. Plantaardig eten is niet gewoon een kwestie van vlees, zuivel en eieren weglaten. Dan schieten je idealen je gezondheid voorbij. Gelukkig laten genoeg vegan kinderen zien dat een dieren milieuvriendelijk menu wel degelijk samen kan gaan met goede gezondheid.

Esther Molenwijk, Podcastmaker bij Studio Plantaardig

Vegan straatactivisme en gesprekken over vlees

Een van de doelen van de podcast is om veganisten en vegetariërs handvatten te geven om effectief te zijn in hun communicatie. Zij kunnen immers de beweging richting plantaardig vergroten – of tegenwerken, in het geval van een onsuccesvolle strategie.

Esther deed onderzoek naar wat werkt en wat niet. Als eerste bij een vrij confronterende 'outreach' beweging: Anonymous for the Voiceless, een organisatie die wereldwijd in meer dan 400 steden actief is. Zij tonen voorbijgangers beelden uit de bio-industrie en gaan directe, confronterende gesprekken aan over vleesconsumptie, waarbij de kernboodschap is: "Als jij niet vegan bent, ben jij verantwoordelijk voor dierenleed." Esther loopt twee dagen mee met de activisten, voert gesprekken met voorbijgangers en interviewt de Australische oprichters van de organisatie. De aflevering werpt de vraag op of deze directe benadering effectief is in het overtuigen van mensen om minder vlees te consumeren, of dat het juist weerstand oproept.

Naar aanleiding van de reacties op de eerdergenoemde aflevering, gaat deze aflevering dieper in op welke communicatiestrategieën effectief zijn om mensen te bewegen minder vlees te eten. Samen met communicatie- en gedragstrainer Freerk Teunissen bezoekt Esther psycholoog Roos Vonk en vegan strateeg Tobias Leenaert. Ze bespreken onder andere dat het willen winnen van een discussie vaak contraproductief is; zoals Tobias Leenaert stelt: "You can win the argument, but lose the customer."

Daarnaast benadrukken ze het belang van empathie en het vermijden van vervreemding. Toch sluit geen van de experts de meer confronterende benadering helemaal uit. Voor een klein deel van de mensen kan deze werken. Freerk Teunissen schreef naar aanleiding van deze aflevering een handleiding 'Gesprekken over vlees'.

Geloof, Dier en Diner

In het drieluik "Geloof, Dier en Diner" onderzoekt Esther samen met Willem Boterman (Associate Professor Geografie aan de Universiteit van Amsterdam) de relatie tussen religie, vleesconsumptie en dierenwelzijn. We duiken in wat de Bijbel en de kerk zeggen over het eten van dieren, hoe christelijke tradities zich verhouden tot de moderne bio-industrie en welke rol kerkelijk grondbezit en christelijke politiek spelen in de discussie over dieren en vlees.

We spraken met theologen, kerkelijke vertegenwoordigers en politici om te begrijpen hoe religie wordt gebruikt om vleesconsumptie te rechtvaardigen – of juist te bekritisieren. Een belangrijk inzicht is dat er een zeer diverse

interpretatie is van de Bijbel op dit gebied. Waar de een er in leest dat het dier de mens gegeven is om te benutten, ziet de andere het als een boek van 'Liefde en compassie', waarin het doden van dieren niet past. We spreken de makers van de documentaire "Christspiracy", die zelfs suggereren dat Jesus een vegetariër was.

Willem ontdekte door data-onderzoek dat mensen die op Christelijke politieke partijen stemden over het algemeen minder diervriendelijke standpunten hebben. Daarnaast constateerde hij in een onderzoek naar de kamermoties dat Christelijke Partijen het slechtst stemmen voor de dieren.

Uit het drieluik wordt duidelijk dat er binnen kerkelijke instanties nauwelijks na wordt gedacht over onze rol ten aanzien van dieren en het eten van vlees. Door de nauwe verbondenheid van de kerk met de veeteelt is het bovendien moeilijk om dit thema op de kaart te krijgen.

Het leven van het vleeskonijn

Afhankelijk van in welk hokje wij 'm stoppen wordt het konijn geknuffeld en op schoot genomen of snijden we 'm met 11 weken oud in stukjes op ons bord. In dit onderzoek, dat tot stand kwam in samenwerking met onderzoeksjournalist Mara Ruijter, duikt Esther Molenwijk in de konijnenvlees-industrie. Ze gaat op bezoek bij een konijnenhouder waar ze een rondleiding krijgt door de stal, ze spreekt een bestuurslid van de Vakgroep Konijnen en twee wetenschappers van Wageningen University & Research (WUR). Daarnaast bezoekt ze een konijnenexpert en een dierenactivist.

Duidelijk wordt dat de industrie trots is op het feit dat Nederland 'vooroploopt' qua dierenwelzijn. Maar wanneer we kijken naar de omstandigheden in de houderij staan die wel eng ver weg van de natuurlijke behoefte van dit dier. Met als gevolg veel welzijnsproblemen en een hoge uitval. De aflevering biedt inzicht in de onnatuurlijke omstandigheden waarin zelfs deze 'hoge welzijnskonijnen' leven.

Zie [hier een volledig overzicht](#) van alle afleveringen.

2. Podcast Vegan Journaal

Daarnaast maken wij om de week de podcast Vegan Journaal, samen met Pablo Moleman van Proveg. In 2024 maakten we 25 afleveringen.

Daarin nemen we de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van de eiwittransitie en de landbouw door.

Met de inzet van twee onderzoeksjournalisten hebben wij meer capaciteit gekregen om de nieuwsberichten zelf te onderzoeken en context en duiding te geven bij berichten die in de media verschijnen. Ook nodigen we regelmatig gasten uit voor een toelichting op het nieuws.

Enkele soorten items die regelmatig aan bod komen:

- **Politiek & Beleid:** Updates over wet- en regelgeving rondom plantaardige voeding, zoals subsidies voor duurzame alternatieven, het verbod op vleesachtige benamingen voor plantaardige producten en beleidsplannen binnen de EU en Nederland. Ook bespreken we de politieke beslissingen met betrekking tot de landbouw.
- **Innovaties & Bedrijfsnieuws:** Bespreking van nieuwe plantaardige producten, technologische ontwikkelingen zoals kweekvlees en fermentatie-gebaseerde eiwitten, en strategische beslissingen van bedrijven in de voedingsindustrie.
- **Consumententrends & Marktonderzoek:** Inzichten in de populariteit van plantaardig eten, veranderende eetpatronen en de impact van campagnes en mediabeelden op het consumentengedrag.
- **Wetenschappelijke inzichten:** bijvoorbeeld over de gezondheid van dierlijke/plantaardige voeding of over de milieu-impact van de veeteelt. We analyseerden ook rapporten van organisaties zoals de IPCC en de FAO over de rol van de voedselindustrie in klimaatverandering.
- **Maatschappelijke Discussies & Controverses:** Bespreking van debatten over de ethische kant van dierlijke producten, protestacties, misinformatie over plantaardig eten en de reacties van belanghebbenden zoals boeren, politici en consumenten.

3. Korte videoproducties

In 2024 zijn we ons meer toe gaan leggen op korte video's en 'reels'. Dit aangezien we merken dat deze zeer goed scoren op sociale media, zodat we kort maar krachtig een groter groep mensen bereiken.

Bereik podcasts

Luistensessies podcast

- Het aantal luistensessies was in 2022 in totaal 21.795
- In 2023 waren dit er in totaal 81.939, bijna een verviervoudiging t.o.v. 2022
- In 2024 waren dit er in totaal 107.022, 31% meer dan in 2023

Sessies Youtube

- In 2024 bereikten wij via ons Youtube kanaal 14.025 weergaven. Dit betreft zowel de volledige podcasts als de 'short' videos

Social media

- Wij zijn actief op Instagram, Facebook, Tiktok en LinkedIn (sinds 2025 ook op BlueSky).
- Op Instagram verdubbelde het aantal volgers in 2024 van 1000 naar 4000. We bereiken maandelijks ongeveer 15.000 accounts. We doen geen betaalde campagnes hetgeen de geloofwaardigheid vergroot.
- Op Facebook hebben we ruim 1200 volgers en realiseerden we in de afgelopen 90 dagen 120.000 weergaven.
- In 2024 zijn we ook gestart met LinkedIn, inmiddels hebben we een kleine 1000 volgers. Er waren 113.000 impressies van onze bijdragen.

4. Documentaire

In 2022 werd Ruud Zanders benaderd door documentairmaker Kadir van Lohuizen, met het idee om een documentaire te maken over Ruuds zoektocht naar de haalbaarheid van een volledig plantaardig voedselsysteem. Ruud ontmoette Esther Molenwijk, die reeds met de podcast Studio Plantaardig gestart was en bezig was deze onder te brengen in een Stichting. Aangezien de vraagstukken sterk overlaptten, besloten ze samen de Stichting The Food Revolution op te richten en beide producties hierin onder te brengen. Ruud Zanders ging in het bestuur, Esther werd uitvoerend directeur. In 2023 is het maken van de documentaire "Livestock, what else" (werktitel) van start gegaan.

Een vierde generatie pluimveehouder, Ruud Zanders, die opgroeide tussen de legbatterijen in het gebied met de meeste productiedieren ter wereld heeft de meest diervriendelijke kippenstal gebouwd, het is een succes: Kipster. Overal in de wereld is er interesse. Tegelijkertijd eet Ruud zelf vegan. Hij wil onderzoeken of de wereld zonder productiedieren kan, maar hoe verhoudt zich dit tot zijn succes?

De documentairmaker is Kadir van Lohuizen, die onder andere de serie Food for Thought maakte voor VPRO. Ook hij worstelt zelf met de vraag hoe we ons voedselsysteem opnieuw kunnen inrichten. Als journalist, fotograaf en documentairmaker weet hij dit thema bij uitstek op een rauwe, authentieke manier neer te zetten.

Er is veel research gedaan en een filmplan geschreven. Als coproducent hebben wij het bedrijf Captains in de arm genomen. Het filmen heeft vertraging opgelopen doordat er een wijziging in het programma moest komen i.v.m. a) persoonlijke omstandigheden van de documentairemaker en b) omdat we afhankelijk waren van de weersomstandigheden op bepaalde oogstdagen en van de doorgang van gebeurtenissen die we voor de documentaire bij willen wonen. Inmiddels hebben 80% van de draaidagen plaatsgevonden. De resterende draaidagen zullen in de eerste helft van 2025 plaatsvinden en het is de bedoeling in datzelfde jaar zal de documentaire live gaan. Hieronder een impressie van de draaidagen in 2024.

III. Organisatie

1. Team

In 2024 hebben we met de volgende mensen gewerkt:

- Esther Molenwijk – directeur, creatie podcasts, research voor de documentaire en voor diverse algemene zaken betreffende de Stichting
- Stef Goedhart – communicatie en social media
- Mara Ruijter – research en journalistiek voor de podcasts
- Wendy Hoenkamp – research en journalistiek voor de podcasts
- Amber Bisschop – student voeding & diëtetiek, liep in de eerste helft van 2024 stage
- Tessa Stevens – verzorgt straatinterviews voor de Vegan Voxpop

Daarnaast hadden we samenwerkingen met Willem Boterman – wetenschapper, voor podcastserie over Religie en vlees en met Freerk Teunissen – communicatie- en gedragstrainer, samenwerking voor podcastserie over gedragsverandering. Ook huurden we diverse freelancers in voor audiomixage en videocreatie.

2. Bestuur

Het bestuur bestaat uit:

- Ruud Zanders, voorzitter
- Kathy Reinerie, Penningmeester
- Sandra Beuving, secretaris (toegeleden in 2024)
- Hille van der Kaa, algemeen bestuurslid (toegeleden in 2024)

Eymert van Manen is afgetreden als secretaris.

3. De Raad van Advies

De Raad van Advies bestaat uit:

- Imke de Boer, hoogleraar Dieren & Duurzame Voedselsystemen aan Wageningen University & Research.
- Tobias Leenaert, dierenrechtenactivist, opiniemaker, auteur en spreker
- Dennis Vink, gedragsbioloog met een focus op dierenwelzijn en dierethiek. (toegeleden in 2024)

Zie voor een uitgebreidere omschrijving van het bestuur en de RvA onze website <https://thefoodrevolution.nu/over-ons/>

IV. Financieel verslag

1. Fondsen

Na de oprichting begin 2023 zijn wij gestart met het aantrekken van fondsen. In 2024 mochten wij mooie donaties ontvangen van onder andere de stichting Barth-Misset, Goeie Grutten en stichting Symbio en van de Stichting Hans van Eck.

Daarnaast vragen wij sinds de tweede helft van 2023 luisteraars van de podcast om een donatie te doen. Dit heeft geleid tot inmiddels vele donateurs die eenmalig of maandelijks een bijdrage doen. Wij zien dit als een belangrijke erkenning dat veel luisteraars de podcast als waardevol ervaren.

2. Staat van baten en lasten

	2023	2024
BATEN		
-- Omzet	115.280	108.222
---- Omzet algemeen	0	5.534
---- Donaties	114.853	96.640
---- Opdrachten	428	6.058
Totaal omzet	115.280	108.222
LASTEN		
-- Inkoop diensten	101.083	95.962
-- Algemene kosten	6.817	3.070
---- Algemene kosten algemeen	5.870	0
---- Administratiekosten	67	834
---- Afrondingsverschillen	-3	-5
---- Bankkosten	0	252
---- Kantoorkosten [46100]	0	29
---- Materialen	50	0
---- Techniek - hard/software	834	1.266
---- Telefoon en internet	0	30
---- Vakliteratuur & kennisontwikkeling [46135]	0	307
---- Verzekeringen algemeen	0	357
-- Overige personeelskosten niet elders genoemd [40980]	380	0
-- Verkoopkosten	1.190	7.484
---- Eten en drinken met relaties	0	674
---- Reis- en verblijfkosten [45625]	0	3.394
---- Websitekosten [45670]	1.190	3.416
-- Vervoerskosten	773	0
Bedrijfsresultaat	5.037	1.705
Overige inkomsten en uitgaven		
-- Rente	0	272
Totaal overige inkomsten en uitgaven	0	272
Nettoresultaat	5.037	1.977

Specificatie kosten per project

	2023	2024
Documentaire Livestock	57.370	32.503
Podcast Studio Plantaardig	32.434	61.548

3. Balans per 31-12-2024

	31-12-2023	31-12-2024
Flottende activa		
-- Financiële rekeningen	99.036	136.352
---- Triodos Bank	99.036	136.352
-- Btw	21.941	10.960
---- Betaalde en/of ontvangen btw	21.351	10.181
---- Te vorderen btw	590	779
	120.976	147.312
	31-12-2023	31-12-2024
Eigen vermogen		
-- Resultaat openstaande boekjaren	5.037	7.014
---- 2024	0	1.977
---- 2023	5.037	5.037
Kortlopende schulden		
-- Crediteuren	75.940	23.298
-- Overige schulden	40.000	117.000
---- Vooruitgefactureerde omzet	40.000	117.000
	120.976	147.312

4. Toelichting

- We waren niet in staat om alle geplande draaidagen voor de documentaire uit te voeren waardoor er aanzienlijk minder kosten zijn gemaakt voor de documentaire dan begroot. Daarom is de post vooruitgeschoven omzet te zien op de balans, deze bestaat uit donaties van fondsen die specifiek voor de documentaire zijn gedoneerd. Een deel van de opnamedagen evenals alle postproductiewerkzaamheden (editen en dergelijke) zijn vooruitgeschoven naar 2025 waardoor de daaraan gelieerde kosten ook vooruitschuiven.
- Tevens hebben wij de meeste fondsen ontvangen in juli voor een periode van een jaar. Daarom eindigen wij het kalenderjaar met een plus, dat gereserveerd is voor de uitgaven van de eerste helft van 2025.